

Næsta ár skal sjøtul setast á Suðuroyartunnilin

Suðuroyingar krevja, at farið verður undir fyrireikingarnar beinanvegin, so at tað verður klárt at bora um fyra ár

ÁKI BERTHOLSEN

Tað er eitt krav frá suðuroyingum, at farið verður undir at gera undirsjóvartunnil til Suðuroyar.

Og tað er eisini at krav, at farið verður undir miðvísar fyri-reikingar ár longu næsta ár, so-

leiðis at tað verður klárt at bora um trý, fyra ár, tá ið Sandoyartunnilin er liðugur.

Mikukvøldið skipaði Miðnáms-skúlin ú Suðuroy fyri almennum fundi um Suðuroyartunnilin og niðurstøðan er, at tað er eitt fólkakrav í Suðuroy, at farið verður undir tunnilin -uttan drál.

Teitur Samuelsen, stjóri í felagnum sum ger Eysturoyartunnilin og Sandoyartunnilin, upplýsti

á fundinum, at fyrireikingarnar, sum krevjast, áðrenn tað er klárt at seta borin í fara at kosta einar 14 milliónir.

Og hann heldur, at verða einar seks - sjei milliónir settar av til-samans hesi bæði næstu árin, í 2020 og 2021, ber til at koma á mál fyri fyrireikingunum.

– Verður ferð sett á arbeiðið at fyrireika tunnilin, ber til at fara í holt við sjálvan tunnilin í 2023 ella 2024, sigur hann.

Tað tekur fimm ár at bora hann, og eini tvey, trý ár at gera hann kláran at taka í brúk. So er viljin til staðar, kann tunnilin verða liðugur í 2030, sigur Teitur Samuelsen.

Men hann ger eisini greitt, at tað eru suðuroyingar sjálvir, sum mugu taka stig til at fáa politiska

myndugleikan at at seta arbeiðið í verk.

Gera alt ov lítið vart við seg

Rúni Joensen, fyrrverandi aðalstjóri í Samferðsluráðnum hjá landsstýrinum, sum nú er niðurlagt, róði fram undir tað sama, tí hann heldur, at Suðuroyingar mugu taka ein virknari leiklut fyri at fáa tunnilin gjørdan.

– Suðuroyingar gera alt ov lítið vart við seg í sambandi við tunnilin, heldur hann.

Hann heldur, at tað hoyrist so lítið til suðuroyingar í hesum sambandi, at hann spurdi rætt og slætt um suðuroyingar vilja hava tunnil yvirhøvur.

Eftir at hava arbeitt í landsstýrinum í nógv ár, eru tað hansara royndir, at tað krevst eitt

stórt og miðvíst lobbyvirksemi fyri at fáa undirtøku fyri eini slíkari verkætlan.

– Eg veit, hvat lobbyvirksemið krevst til at fáa eitt slíkt projekt ígjøgnum, segði hann.

Og hann legði afturat, at tað sæst alt ov lítið til tað frá suðuroyingum.

Av tí sama var tað eisini eitt uppskot á fundinum, at suðuroyingar seta ein bólk, sum skal arbeiða víðari við málinum, og sum skal halda gongd í málinum.

Undirtøka var fyri tí, men tann bólkurin varð so ikki valdur á fundinum í gjárkvøldið.

Dennis Holm, borgarstjóri í Vági, heldur, at tað er væt trúligt, at suðuroyingar hoyrast ov illa norðanfyri, so tað var kanska eitt hugskot at stovna ein slíkan bólk.

Vit skulu sjálvi seta krøvini til trygdina

Skal ein suðuroyartunnil lúka tey trygdarkrøvini, vit plaga at seta, er eingin møguleiki at gera hann

ÁKI BERTHOLSEN

Skulu vit fara undir ein undirsjóvartunnil til Suðuroyar, mugu vit seta okkara egnu trygdarkrøv.

Tað heldur Kristian Stórhamar, sum hevur 20 ára royndir við tunnilarbeiði, og sum nú er við í arbeiðnum at gera Eysturoyartunnilin og Sandoyartunnilin.

Hann var eisini við at gera Vágatunnilin og Norðoyatunnilin.

Týskvøldið skipaði Miðnáms-skúlin í Suðuroy fyri fundi um Suðuroyartunnilin, og har hevði Kristian Stórhamar eina tekniska frágreiðing um, hvussu tunlar verða gjørdir.

Hann vísir á, at føroyingar hava gjørt av at fylgja norskum trygdarkrøvum. Men skulu vit eisini gera tað í sambandi við ein Suðuroyartunnil, verður tað at krav, at tveir tunlar verða gjørdir lið um lið. Og so fer tað ikki at kosta góðar trýggjar millardir, men góðar seks millardir, og tað hava vit ongan møguleika til.

Tí heldur hann, at vit eiga at laga okkara egnu trygdarkrøv til, men tað er eitt arbeiðið, sum er so umfatandi, at farið eigur at vera undir tað beinanvegin.

Í hesum sambandi vísir hann á, at íslendingar fylgdu eisini norskum trygdarkrøvum, men teir eru síðani givnir við tí, og sostatt frystu teir krøvini føst fyri nøkrum árum síðani.

Tveir tunlar eru ikki tryggari

Í sambandi við Suðuroyartunnilin hevur spurningurin verið um hann skal gerast í tveimum, so at ein tunnil er av Sandoy til Skúgvoy, og ein tunnil er av Skúgvoy til Suðuroyar.

– Tað ger ikki tunnilin tryggari at gera hann í tveimum, sigur Kristian Stórhamar.

Hann vísir á, at tá ið tosað verður um trygd í tunlum, er tað mest eldsbrunum, sum stúrt verður fyri. Og royndir vísa, at kemur eldur í bilar í einum tunli, er tað oftast í stórar og tungar bilar.

Og tað er serliga í brekkunum, at tað er størst vandi fyri, at eldur kemur í teir, tí í undanbrekku verða bremsurnar ov heitar, og í mótbrekku verður útstoytið, ella motorurin, ov heitur.

So tað fer ikki at gera Suðuroyarunnilin tryggari at leggja tvær brekkur í hann afturat í sambandi við at hann skal upp í Skúgvoy, sigur hann.

Hinvegin er tað ein møguleiki at gera ein teym til Skúgvoyar, sum eisini kann verða rýmingarleið og luftkanal.

Kann loysa seg at gera hann longri

Kristian Stórhamar sigur, at linjuføring í tunlinum, er ikki so nógv ein spurningur um trygd, tað er meiri ein spurningur um kostnað, tí tað er nógv dýrari at gera tunlar enn tað er at gera vanligar vegir. Men tað er ikki altíð bilígst

Skulu vit gera undirsjóvartunnil til Suðuroyar, verða trygdarviðurskiptini ein stóra avbjóðing at loysa, og tað er so umfatandi, at tað er einki at biða við at fara undir við tað, sigur Kristian Stórhamar, sum hevur 20 ára royndir í at gera tunlar

at fara stytstu leið. Er tað ringt at bora stytstu leið, kann tað saktans vísa seg at betala seg at fara eina longri leið, har tilfarið er betri.

Tað hevur eisini týðning at leggja tunnilin soleiðis, at tað er lætt at sleppa av við grótið, og at tað kanska kann brúkast aftur.

Eisini í hesum sambandi kann tað loysa seg at gera tunnilin eitt sindur longri, heldur enn at fara stytstu leið, tí kann grótið brúkast,

eru eisini pengar at spara við tí.

Kristian Stórhamar sigur, at tað verða tær jarðfrøðiligu kann-ingarnar, sum fara at vísa, hvar tað er best at leggja tunnilin. Men hann sigur, at tað eru ábendingar um, at tað er betri at bora ein Suðuroyartunnil heldur eystari enn tað er at bora vestari - men tað fara forkanningarnar at vísa.

Men undir øllum umstøðum heldur hann, at nú snýr tað seg

fyrst og fremst um at gera tær fyrireikandi kann-ingarnar, tí úrs-litið av teimum eru fortreytin fyri yvirhøvur at kunna arbeiða víðari.

Annars eru Føroyar tað landið í verðini, sum hevur flest tunlar eftir fólkatalinum. Tá ið Sandoyartunnilin er liðugur, hava vit tveir metrar av tunli fyri hvønn føroying. Norðmenn hava hálvan annan metur av tunli fyri hvørt fólk.